

Handläggare: John Areschoug
Telefon:08-508 28 994

Till
Miljö- och hälsoskydds-
nämnden

SID 1 (33)
2009-09-01

Tertialrapport 2 2009 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Godkänna förvaltningens förslag till tertialrapport 2 samt överlämna den till kommunstyrelsen.
2. Begära omslutningsförändringar med 1,1 mnkr för ökade kostnader och intäkter avseende miljösamverkan i Stockholms län.
3. Begära omslutningsförändringar med 1,7 mnkr för ökade kostnader och intäkter avseende e-tjänstprojekt.
4. Begära omslutningsförändring med 0,2 mnkr för ökade kostnader och intäkter avseende miljöbilsprojekt.
5. Justera beslutet omedelbart.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Håkan Andersson
Avdelningsdirektör

Bakgrund

Tertialrapporten har tagits fram i enlighet med SLK:s anvisningar och är integrerad med ILS-Webb. Rapportering till SLK sker via webben. Inför nämnden presenteras ärendet i pappersform med tillhörande bilagor.

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

I samband med tertialrapport 2 prognostiseras ett nettoresultat om 60,4 mnkr. Prognosen föranleder inte justeringar brutto av kostnader och intäkter med undantag för omslutningsförändringarna om 3,0 mnkr avseende externt finansierade projekt. Bruttokostnaderna för förvaltningen före omslutningsförändringarna uppgår till 164,3 mnkr och intäkterna till 103,9 mnkr. Sammantaget prognostiseras ett gott resultat eftersom även de verksamhetsmässiga målen i huvudsak kommer att uppfyllas med vissa mindre avvikelser.

Bilaga

1. Blankettset avseende ekonomin.
2. Uppföljning av tillsynsplanen.

Sammanfattande analys

Nämndens måluppfyllelse bedöms i stort sett bli god eftersom få avvikelser kan förutses inom de olika målen. Mycket glädjande och samtidigt förpliktigande är att Stockholm har utsetts till Europas miljöhuvudstad 2010. Stadens långsiktiga och ambitiösa miljöarbete får därigenom ett stort erkännande. Sannolikt kommer detta att förbättra förutsättningarna inom vissa av nämndens verksamhetsområden särskilt när det gäller samarbete med andra städer i Europa.

En tydlig inriktning på nämndens utvecklingsarbete gäller frågor om service och effektivitet där nämnden efter sina förutsättningar bidrar till en större företagsvänlighet. Konkreta bevis på detta är utvecklingen av olika e-tjänster som underlättar för företagare och allmänhet vid sökning av information och olika typer av ansökningsförfaranden. Nämnden utvecklar också möjligheten till kundundersökningar för utveckling av tillsyns- och kontrollverksamheten där en webbenkät prövats inom delar av tillsynsverksamheten. Detta ingår i nämndens bidrag till att öka företagsvänligheten i staden.

Huvuddelen av nämndens verksamhet sorterat under KF:s mål En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas. De ingående målen kommer i huvudsak att uppfyllas inkl. de KF-indikatorer som nämnden har rådighet över. Det största området är tillsynen som i stort sett bedöms komma att utföras enligt plan med en mindre avvikelse vad gäller antal utförda timmar totalt och inom olika tillsynsområden. Till tillsynen hör också mål för serviceåtagande i form av punktlighetsmål där prognosen visar god måluppfyllelse. I årsredovisningen kommer även indikatorer att följas upp vad gäller miljö- och hälsotillståndet inom olika tillsynsområden. I tertialrapport 2 redovisas här endast indikatorer för livsmedelskontrollen.

Inom nämndens andra huvudområden utöver tillsynen, dvs. projekt och programverksamhet och miljöövervakning tyder uppföljningen också på att det finns en god måluppfyllelse. Inom projekt- och programverksamheten finns enstaka avvikelser.

Vad gäller ekonomin prognostiseras ett resultat som 60,4 mnkr. Aktiviteter finns för att förbättra de ekonomiska förutsättningarna, bl.a. genom att öka intäktsfinansieringen. Dessutom finns en översyn av kostnaderna för att kunna möta ett ekonomiskt kärvare 2010.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL I:

I. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Under detta inriktningsmål ligger merparten av nämndens verksamhet och närmare bestämt under målet En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas. Uppföljningen visar i stort sett på en god måluppfyllelse inom flertalet nämndmål. I något fall förutses mindre avvikelser. Ett mycket glädjande resultat som redan idag kan konstateras och som i högsta grad visar på en god uppfyllelse av inriktningsmålet är att staden utsetts till Europas miljöhuvudstad år 2010. Det är både glädjande och förpliktigande samt innebär ett erkännande av resultaten av stadens långsiktiga och ambitiösa miljöarbete.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Nämnden arbetar mycket aktivt med servicefrågor och underlättar därigenom för företagen att bedriva sin verksamhet. Här kan t.ex. nämnas olika e-tjänstprojekt som drivs. Nämnden fäster också stor vikt vid hur tillsyns- och kontrollverksamheten uppfattas hos verksamhetsutövarna. En webbenkät har prövats inom delar av tillsynen för att ta in synpunkter från verksamhetsutövare. Avsikten är att utveckla detta till att efter varje tillsynsbesök ta in synpunkter.

Miljöförvaltningen har inte upphandlat någon del av sin verksamhet. Däremot köps tjänster i ganska stor omfattning från andra förvaltningar och från företag. Vad gäller avknoppning ses inga möjligheter till detta. Det kan nämnas att Call-centerfunktionen, som redan tidigare köpts in, kommer att köpas från Serviceförvaltningen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i			0 %	30 %	2009
□ konkurrens (alla nämnder)					
● Uppfylls helt					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Miljöförvaltningens roll som myndighet med en helt övervägande andel myndighetsutövning, ger stora begränsningar i möjligheterna att upphandla verksamhet. Flera funktioner och tjänster köps dock av andra förvaltningar i staden eller av externa företag. Under 2008 köptes tjänster för ca 10 mnkr motsvarande ca 8 % av verksamheten. Genom att indikatorns redovisningstekniska definition av upphandlad verksamhet kan inte någon av dessa köpta tjänster betraktas som upphandling av verksamhet även om de tillsynes motsvarar målets intentioner. Under 2009 förväntas denna andel komma att öka ytterligare eftersom verksamhet förs över till Serviceförvaltningen. Dessutom sker en upphandling av laboratorieanalyser.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som ● Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder)	1	1	1 st	1 400 st	Tertial 2 2009

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

● Uppfylls helt

Uppföljningen visar att de ingående målen i huvudsak kommer att uppfyllas inkl. de KF-indikatorer som nämnden har rådighet över. För flera andra KF-indikatorer kommer däremot inte årsmålet att uppnås. Den hållbara livsmiljön är nämndens huvudsakliga inriktning. Nämnden bidrar till måluppfyllelsen genom verksamheten inom huvudinriktningarna tillsyn och prövning, miljöövervakning och program/projektverksamhet. Nämnden har en expertroll i många olika sammanhang.

Uppföljningen av tillsynen visar på att målen för denna i stort sett kommer att uppnås. Se redogörelsen per nämndmål nedan:

Utföra tillsyn motsvarande avgiften: Uppföljningen av planeringen för tillsynens omfattning tyder på att målet i huvudsak kommer att uppnås. Den lagstadgade tillsynen har utförts men vissa avvikelser finns vad gäller utförda timmar jämfört med plan. Inom tillsynen enligt miljöbalken beräknas ca 1 130 färre timmar utföras än vad som planerats i VP, det motsvarar knappt

2 % av budget. Inom några branscher är således det totala antalet timmar lägre än planerat - detta gäller främst livsmedelsbranschen och oljehamnen. Nedlagt antal timmar motsvarar dock även här den debiterbara tiden och tillsynsbesök/möten med företagen prioriteras på bekostnad av branschövergripande policyarbete o.dyl.

Inom det andra stora området, nämligen livsmedelskontrollen, redovisas ca 500 fler utförda timmar än budgeterat sett till tillsynen totalt. Inom den avgiftsbelagda tillsynen förväntas planerade timmar att utföras med mycket liten avvikelse, dvs ca 100 färre timmar än planerat eller 0,4 %. Branschen kommer att tillföras ett något högre antal timmar än vad som motsvaras av avgifterna eftersom ca 800 fler timmar än budgeterat kommer att utföras inom tillsynsområde med fasta avgifter, dvs. Planerad årlig kontroll.

Tillsyn för bättre miljö och hälsa: Detta nämndmål omfattar indikatorer inom samtliga områden för tillsyn och ska visa hur miljö- och hälsotillståndet framstår inom viktiga områden för tillsyn. Tertialvis sker endast uppföljning av livsmedelskontrollens indikatorer, vilka genomgående visar på god måluppfyllelse. Övriga indikatorer följs upp årsvis.

Snabb och effektiv service: Punktlighetsmålen bedöms komma att uppfyllas.

Miljöövervakningen är ett annat stort område där mål och åtaganden bedöms komma att uppfyllas. Aktiviteter genomförs, med något undantag som planerat inom de olika delområdena för miljöövervakning.

Ytterligare ett stort verksamhetsområde är den program och projektverksamhet som ingår i nämndens verksamhet. Detta visar också på en god måluppfyllelse. Här kan nämnas miljöbilsprojekten där aktiviteter fortlöper som planerat. Arbetet med Vattenprogrammet löper i huvudsak som planerat. Uppdraget om muddring av Fagersjövik i sjön Magelungen har överfört till exploateringskontoret enligt beslut av kommunstyrelsen i samband med tertialrapport 1. Därutöver kommer ett planerat samarbetsprojekt för att minska näringsbelastningen i sjön Magelungen inte att genomföras.

Åtaganden och aktiviteter inom energiarbetet bedöms komma att klaras under året liksom inom klimatarbetet. Nämnden bidrar med expertkompetens inom en rad verksamheter inom staden inkl. uppföljning av stadens miljöprogram. Informationsverksamheten pågår som planerat, bl.a. har Miljöbarometern utvecklats till en nivå som ger en mycket god åtkomst till en stor mängd data på stadens webbplats. En av aktiviteterna inom arbetet med Miljöbarometern kommer delvis att utföras under 2010.

Nedan framgår KF-indikatorer som avser olika aspekter på miljötillståndet i staden. Vissa av dessa avser Miljöförvaltningens förhållanden, andra avser förhållandena i hela staden och där har Miljöförvaltningen ingen eller

begränsad rådighet. Vad gäller indikatorn beträffande utsläpp av växthusgaser har en beräkning ännu inte kunnat utföras varför ingen prognos lämnas. Utsläppsdata bearbetas och rapporteras i årsredovisningen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck (alla nämnder)			0 %	tas fram 2009	2009
● Uppfylls helt					
Kommentar: Indikatorn avser endast Miljöförvaltningens förhållanden.					
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder)			100 %	100 %	2009
● Uppfylls helt					
Kommentar: Indikatorn avser endast Miljöförvaltningens förhållanden.					
Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter (alla nämnder)			100 %	100 %	2009
● Uppfylls helt					
Kommentar: Indikatorn avser endast Miljöförvaltningens förhållanden.					
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder)	95 %	95 %	85 %	85 %	Halvår I 2009
●					
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utryknings- och specialfordon (alla nämnder)			100 %	100 %	Aug 2009
●					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Det bör observeras att indikatorn i denna redovisning endast avser Miljöförvaltningens egna bilar.

Andel sjöar med minskad eller		100 %	tas fram 2009	2009
☐ bibehållen total fosforhalt				
♦ Uppfylls delvis				

Kommentar: Miljöförvaltningen kommer att föreslå en omarbetning av indikatorn då den inte på ett tillfredställande sätt mäter det den är avsedd att mäta främst beroende på att mer kortsiktiga variationer ger missvisande resultat avseende den långsiktiga utvecklingen.

Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och		100 %	tas fram 2009	2009
☐ städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)				
● Uppfylls helt				

Kommentar: Indikatorn avser endast Miljöförvaltningens egen upphandling.

Antal dygn där dygnsmedelvärdet för	35 dygn	Max 35 dygn/år	2009
☐ partiklar (PM 10) överskrider 50 µg/m ³			
■ Uppfylls inte			

Kommentar: Miljökvalitetsnormen för PM 10 har överskridits 50 dygn på Hornsgatan fram till 2009-04-20. Årsmålet kommer inte att klaras. Ny lagstiftning beträffande dubbdäcksförbud är att vänta på detta område.

Antal tankställen med	70 st	tas fram 2009	2009
☐ förnyelsebara bränslen			
● Uppfylls helt			

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Elförbrukning (alla nämnder) ● Uppfylls helt			207 000 kWh	tas fram 2009	2009

Kommentar: Indikatorn avser endast Miljöförvaltningens förhållanden.

Utsläppen av växthusgaser i Stockholm ska minska			3,8 ton	minska	2009
--	--	--	---------	--------	------

Antal dygn där dygnsmedelvärdet för kvävedioxid (NO ₂) överskrider 60 µg/m ³ ■ Uppfylls inte			7 dygn	max 7 dygn/år	2009
--	--	--	--------	---------------	------

Kommentar: Miljökvalitetsnormen för kvävedioxid har överskridits 32 dygn på Hornsgatan och 11 dygn på Sveavägen fram till. 2009-04-20. Årsmålet kommer inte att klaras. Arbete pågår för att minska luftföroreningarna på Hornsgatan.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☑ Utreda förutsättningarna för ett eventuellt permanentande av Energicentrum	2009-01-01	2009-12-31	
● Administrera Stockholms Klimatpakt	2009-01-01	2011-12-31	
☑ Förbereda ansökan om Miljöhuvudstad	2009-01-01	2009-12-31	
● Genomföra informationsprojektet Klimatneutrala stockholmare	2009-01-01	2011-12-31	

Kommentar: Under våren genomfördes en kampanj för att få hushållen att energieffektivisera, genom en broschyr till samtliga hushåll i staden. Under hösten kommer nästa kampanj att genomföras enligt plan. Denna är riktad till företag.

NÄMNDMÅL:

0 % av evenemang där barn och ungdomar har tillträde skall ha ljudnivåer över gällande riktvärde.

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen har inte kännedom om vilka evenemang som barn har tillgång till. Däremot får förvaltningen kunskap om situationen på de evenemang där mätningar utförs. Hittills har två mätningar utförts och enligt VP-planeringen ska ytterligare ca. 13 mätningar utföras under hösten. Inga av de hittills uppmätta evenemangen har haft ljudnivåer över gällande riktvärden.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
6.5.1 Andel evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, som har ljudnivåer över gällande riktvärde			0 %	2009

NÄMNDMÅL:

Aktivt samarbeta med andra städer i Europa för att stimulera utbudet av miljöfordon och miljöbränslen för stadens medborgare.

 Uppfylls helt

Samtliga aktiviteter som ingår i målet förväntas uppfyllas. De ingående aktiviteterna är:

- Agera förebild och förmedla erfarenheter av miljöbilsarbetet till EU.
- Ta emot internationella studiebesök, konferenser och samarbetspartners för att bidra till ett större marknadsgenombrott i Europa.
- Samverka kring miljömärkning, miljönyttebedömningar och harmonisering av miljöbilsdefinitioner och andra styrmedel på internationellt plan.

NÄMNDMÅL:

Av de kommunala flerbostadshusen ska 100 % vara kontrollerade avseende radon till 2010.

 Uppfylls delvis

Av de kommunala flerbostadshusen ska 100 % vara radonmätta till 2010. Samtliga bostadsbolag är förelagda att mäta hela sitt fastighetsbestånd.

Familjebostäder: granskningen (en omfattande stickprovskontroll) visar att mätningar påbörjats i samtliga fastigheter men är inte helt slutförda i uppskattningsvis 5% av fastigheterna. Familjebostäder kommer med största sannolikhet att uppnå målet.

Stockholms hem: granskningen har visat att i 26% av fastigheterna är mätningarna helt klara, i 42% av fastigheterna har vissa mätningar utförts men inte alla, i 32% av fastigheterna har mätningar inte påbörjats alls. Även om två mätsäsonger återstår så är det osäkert om Stockholms hem kommer att uppnå 100% 2010.

Svenska Bostäder: granskning av mätresultat pågår för närvarande och det finns ännu inga uppgifter om andel mätta fastigheter. Prognosen är att Svenska Bostäder kommer att uppnå målet.

Micasa: Av företagets 46 fastigheter med bostäder är 52 % helt klara, 35 % är delvis radonmätta och i 13 % har mätningar ännu inte påbörjats. Micasa bedöms klara målet.

En sammanfattning av måluppfyllelsen för alla tre bolagen görs till årsredovisningen.

NÄMNDMÅL:

Energieffektiviseringsmålet för Stockholms verksamheter ska uppnås.

● Uppfylls helt

Av de aktiviteter som ingår i nämndmålet förväntas samtliga utom en uppfyllas. Aktiviteten där avvikelse prognostiseras är "Sammanställa resultat från och informera om minst tre EPC-upphandlingar" eftersom stadens jurister bedömer att EPC inte är förenligt med LOU och att den upphandling som FSK genomförde inte är affärsmässigt korrekt. Aktiviteten kommer därför inte att utföras. Övriga aktiviteter som ingår i målet är:

- Sammanställa resultat från energideklarationer för stadens byggnader och göra dessa tillgängliga via hemsida.
- Ge stöd till bolag och förvaltningar vid ansökningar om energieffektiviseringsbidrag.
- Tillhandahålla information om energieffektiv teknik till stadens förvaltningar och bolag via hemsida löpande samt via 8 seminarier under 2009.
- Att fortsätta nuvarande och initiera nya projekt och åtgärder som syftar till introduktion av energieffektiv teknik i stadens verksamheter och användande av bästa tillgängliga teknik i större skala.
- Ta fram en helhetslösning för hantering av stadens energistatistik, per byggnad, via e-nyckeln.
- Utveckla aggressostatistiken för ILS så att relevanta jämförelser mellan stadens organisationer skall kunna göras. Även trender skall kunna utläsas.
- Bistå Stadsledningskontoret och Stadshus AB i införandet av parametrar för energi i rapporteringssystemen för förvaltningarna och bolagen.

NÄMNDMÅL:

Genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötillståndet som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete

● Uppfylls helt

Nedan framgår åtaganden och aktiviteter inom miljöövervakningen. Samtliga aktiviteter utom en aktivitet inom miljöövervakningen inom vatten förväntas genomföras.

Aktiviteter för miljöövervakning inom mark:

- En grundvattenundersökning planeras att genomföras 2010.

Aktiviteter för miljöövervakning inom vatten:

- En tillsynskampanj planeras att genomföras i Snösätra upplagsområde i Rågsved. Avrinnande dagvatten från området provtas i två provpunkter före och efter kampanjen (vår och höst).

- En uppföljning av ekologisk status, rörande vattenväxter i Stockholms mindre sjöar, kommer att göras i enlighet med Vattendirektivet. (Hinner ej genomföras).

Aktiviteter för miljöövervakning inom biologisk mångfald:

- Underlag till förslag till metod för övervakning av ekologiska effekter av miljögifter i akvatiska ekosystem.
- Stadens groddjur: Leverans av mätdata och förslag till åtgärder som komplement till 2008 års övervakningsprojekt.
- Stadens stränder: Leverans av mätdata och förändringsanalys avseende bedömning av tillgänglighet och naturvärden samt bedömning av ekologisk sårbarhet och förslag till åtgärder.
- Underlag till förslag till klimatrelaterad metod för övervakning av stadens ekosystemtjänster.
- Planera för uppdatering av Biotopkartan.
- Stadens habitatverktyg: Fortsatt kvalitetssäkring av verktyget samt tillgängliggöra detta för stadens förvaltningar.

Aktiviteter för miljöövervakning inom miljöns inverkan på människors hälsa:

- Slutföra Miljömiljardsprojektet 3H.
- Att utreda vilka konsekvenser 3H-studiens resultat ger för tillsynen på inomhusmiljöområdet.
- Att tillsammans med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret och stadens bostadsbolag, närmare utreda förutsättningarna för att miljöklassa stadens bostadsfastigheter enligt Bygga-BO-dialogens klassningssystem.

Aktiviteter för tillståndsovervakning och för att minska miljöpåverkan från miljögifter:

- Genomföra EU-projektet ScorePP.
- Miljögiftsovervakning av vatten.
- Implementera resultatet från projektet Nya gifter-nya verktyg i Miljöprofilområdena.
- Stödja förvaltningar och bolag vid upphandling.
- Genomföra informationsinsatser, t. ex "Kampanj kring information/tillsyn angående kemikalier i varor".
- Utveckla kontakter med näringslivet - Kemikaliepakten.
- Delta i ett EU-projekt om internationellt samarbete kring Östersjön.

Aktiviteter för miljöövervakning inom luft:

- Genomföra drift av regionalt system för övervakning av luftmiljö på uppdrag av Luftvårdsförbundet i Stockholm och Uppsala län enligt avtal för år 2008 - 2011.
- Genomföra drift av lokalt system för lagreglerad kontroll av luftkvalitet i Stockholm för Miljöförvaltningens räkning.
- Erbjuder förvaltningens expertkompetens inom luftövervakningsområdet till externa aktörer.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Kvävedioxidrapporter för 2008.	2009-01-01	2009-03-31	
☒ PM 10 rapporter för 2008.	2009-01-01	2009-03-31	

NÄMNDMÅL:**Ha en aktuell miljö- och hälsoutredning som kommer till användning vid prioriteringar i verksamhetsplaneringen**

 Uppfylls helt

Samtliga aktiviteter som ingår i målet förväntas utföras. De ingående aktiviteterna är:

- Projektledning och samordning inom Miljöförvaltningen.
- Utveckla databasen, metoder samt värderingsmodell.
- Aktualisering av målområden.

NÄMNDMÅL:**MHN ska genom förvaltningens expertkompetens bidra till att målen i Stockholms miljöprogram och andra program uppfylls**

 Uppfylls helt

Samtliga aktiviteter som ingår i målet förväntas utföras. De ingående aktiviteterna är:

- Ansvara för samordning av uppföljning och kommunikation av miljöprogrammets delmål som berör MHN.
- Ta fram och redovisa data för miljöprogrammets indikatorer som berör Miljöförvaltningen. Beträffande miljöprogrammet har förvaltningen deltagit i Revisionskontorets granskning av uppföljningen av miljöprogrammet.
- Delta i olika samarbetsgrupper som t.ex. Tyresåns Vattenvårdsförbund, Bällstaågruppen, Kustvattenvårdsförbundet m.fl.
- Ansökningar t.ex. EU, extern finansiering av miljöprojekt.
- Ta fram badvattenprofiler enligt EG-direktiv på uppdrag av SDF.
- Genomföra utredningar, besvara remisser som rör miljöövervakning, miljömål, påverkan, tillståndet i miljön m.m.

NÄMNDMÅL:

MHN skapar möjligheter för att öka användningen av miljöfordon och förnyelsebara fordonsbränslen så att 35 procent av nybilsförsäljningen består av miljöbilar samt att försäljningen av förnyelsebara bränslen uppgår till 8 procent i Stockholms län vid utgången av 2010 samt att 10 procent av nyregistrerade tunga fordon är "miljöbilsklassade" år 2014.

 Uppfylls helt

Av de aktiviteter som ingår i nämndmålet förväntas samtliga utom en uppfyllas. Aktiviteten där avvikelse prognostiseras är "Logistiksamverkan, som syftar till utveckling av projektidéer om samordning av varuleveranser i Stockholms stad tillsammans med marknadens aktörer." Satsningen bygger på samverkan med RTK och i synnerhet projektet Effektiv transportlogistik. P.g.a. omorganisation inom RTK är projektets framtid oviss. Delvis har också mer utförts än vad som planerats inom aktiviteterna, främst avses här en kraftsamling som skett kring elbilar inkl en strategi som sammanställts för elbilar och laddhybrider. Övriga aktiviteter som ingår i målet är:

- Probleminventering genom analys av hinder och flaskhalsar för fortsatt expansion samt undersöka vad och vilka som kan bidra till att lösa upp dessa.
- Verka för incitament och förmåner som gynnar (eller undanröjer missgynnande av) miljöbilar och miljöbränslen.
- Samverka genom att initiera rundabordssamtal, nätverk och andra fora för att få mer miljöbränsle och fler fordonsmodeller på marknaden.
- Verka för en miljöriktig och etisk produktion av miljöbränslen.
- Samverka med nationella aktörer för få till stånd en nationell miljöbilsdefinition.
- Informera om fordonsutbud och tankmöjligheter.
- Sammanställa fakta kring miljöaspekter av förnyelsebara bränslen.

NÄMNDMÅL:

MHN stödjer aktivt förvaltningar och bolag i deras arbete för att uppfylla KF:s mål om 100 procent miljöbilar samt 85 procent miljöbränsle i Stockholms stads egna bilpark till 2010

 Uppfylls helt

Samtliga aktiviteter som ingår i målet förväntas uppfyllas. De ingående aktiviteterna är:

- Erbjuda hjälp vid framtagande av utbytesplaner.
- Arrangera seminarier för fordonsansvariga.

- Täcka eventuell merkostnad för miljöfordon.
- Erbjudna mallar för rapportering som underlättar rapporteringen.
- Rådge kring källor till informationen, dvs. hur de kan få fram uppgifter kring bränsleanvändning och fordonsinnehav.
- Bistå upphandlingsansvariga i staden med fakta om miljöbilar och miljöbränslen.

NÄMNDMÅL:**Miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller ska uppfyllas.**

 Uppfylls helt

Samtliga aktiviteter som ingår i målet förväntas utföras. De ingående aktiviteterna är:

- Delta i nationell samordningsgrupp för åtgärdsprogram mot buller tillsammans med berörda trafikverk, Naturvårdsverket och miljöförvaltningarna i Göteborg och Malmö.
- Delta i EURO CITIES arbetsgrupp för åtgärdsprogram mot buller.
- Utveckla metoder för att bättre kunna analysera data från bullerkartläggningarna. T ex individdata, skolor, grönområden.
- Samla in och förbättra underlag till nästkommande bullerkartläggning.
- Delta i stadens försök med lågbullrande vägbeläggning.
- Delta i arbetet med bullerskydd vid Nynäsvägen.
- Medverka i seminarier och informationsinsatser kring bullerfrågor.
- Slutrapportera EU-projektet Q-City.

NÄMNDMÅL:**Snabb och effektiv service**

 Uppfylls helt

Målet tar sikte på förvaltningens sk. punktlighetsmål som avser målsättningar för behandling av olika typer av ärenden. Samtliga punktlighetsmål bedöms komma att uppfyllas per helår. I något fall bör punktlighetsmålen omarbetas för att på ett bra sätt mäta måluppfyllelsen.

Målsättningen vad gäller utredningen om misstänkta fall av matförgiftning bedöms ha en god uppfyllelse då 52 fall av 66 anmälda har påbörjats inom ett dygn, ett utfall på 79 %. En bedömning görs i varje enskilt fall samma arbetsdag som ett ärende inkommer, vilken prioritet ärendet får. Vid anmälningar som kommer in flera dagar efter insjuknandet, är det inte lika angeläget att snabbt sätta in en utredning om inte fler anmälningar inkommer mot samma objekt. Större och akuta utbrott prioriteras och utredningar påbörjas ofta samma dag som anmälan inkommer.

En webbaserad enkät har tagits fram för att få återkoppling på tillsynsarbetet från verksamhetsutövare som inspekterats. Under året har enkäten testats vid reguljär tillsyn och tillsynskampanjer.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	90,34 %	90 %	90 %	Tertial 2 2009
Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	92,47 %	95 %	95 %	Tertial 2 2009
Miljörapporter besvaras inom tre månader.	98,46 %	95 %	95 %	Tertial 2 2009
Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll om registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar.	96,82 %	95 %	85 %	Tertial 2 2009
Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningar inom ett dygn	78,79 %	80 %	80 %	Tertial 2 2009
Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	96,42 %	95 %	95 %	Tertial 2 2009

NÄMNDMÅL:

Staden ska uppnå mål och genomföra åtgärder enligt Vattenprogrammet.

◆ Uppfylls delvis

Aktiviteterna som ingår i målet bedöms komma att utföras med undantag för aktiviteten "Åtgärder Magelungen, koppling till Vattendirektivet" som inte genomförs år 2009 p.g.a. tidsbrist och eftersom deltagande kommuner saknar medel för delfinansiering. Det finns också en osäkerhet i vad mån aktiviteten

"Medverka i pilotprojektet Skötselplan för sjö (Flaten)" kommer att genomföras eftersom det är oklart om det är Exploateringskontoret eller Trafikkontoret som kommer att genomföra skötselplanen då det skett omfördelning av visst skötsel- och investeringsansvar i naturmark. Uppdraget om muddring av Fagersjöviken i sjön Magelungen har överförts till exploateringskontoret enligt beslut av kommunstyrelsen i samband med tertiärrapport 1.

Övriga aktiviteter som ingår i målet är:

- Projektledning och samordning av Vattenprogrammet.
- Ta fram lägesrapport till KF under 2009.
- Hantera remiss från Vattenmyndigheten ang. åtgärdsprogram m.m..
- Delta vid översyn av Dagvattenstrategin.
- Samordna ansökan om centrala medel för vattenåtgärder.
- Medverka till 6-9 nya strandbad.
- Ta fram Årsrapport 2008.

NÄMNDMÅL:

Stadens utsläppsmål för CO₂ ekv. enligt miljöprogram och budget 2009 ska uppnås.

● Uppfylls helt

Samtliga aktiviteter som ingår i målet förväntas uppfyllas. De ingående aktiviteterna är:

- Arbeta för att nya åtgärder som minskar utsläppen genomförs i Stockholm.
- Följa upp och informera om stadens klimatarbete.
- Fortlöpande uppdatera stadens information om klimatfrågan på www.stockholm.se/klimat.
- Projektleda stadens arbete i den regionala energi- och klimatrådgivningen.
- Delta i nationella/internationella nätverk om städers klimatpåverkan.
- Genomföra och avrapportera projektet Klimatakuten.
- Årligen följa upp förändringarna i utsläppen av växthusgaser både när det gäller transporter och energianvändning. Utsläppen följs upp både per stockholmare och som totalutsläpp för sektorer.
- Rapportera den årliga uppföljningen av växthusgaser till nämnden samt redogöra för förutsättningarna att nå målen.

NÄMNDMÅL:

Tillsyn för bättre miljö och hälsa

● Uppfylls helt

Avsikten med detta mål är att med hjälp av indikatorer inom samtliga tillsynsområden visa hur miljö- och hälsotillståndet framstår inom några väsentliga områden vid årets tillsyn och hur detta förändras över tiden. De indikatorer som tagits fram inom målet ska visa på viktiga effekter som

kontrolleras vid tillsynen. Det absoluta flertalet av indikatorerna följs upp per helår och därför går det egentligen inte att ge en samlad bedömning av hela tillsynen. De indikatorer som följs upp per tertial avser nästan uteslutande livsmedelskontrollen. Tabellen nedan visar utfallet per andra tertialet. Sammanfattningsvis tyder uppföljningen på att samtliga årsmål för livsmedelskontrollen kommer att uppnås.

Vad gäller de underkända kontrollbesöken är bedömningen att företagens resultat förbättrats även om det fortfarande finns brister i egenkontrollsystemen och kunskapsluckor. Noteras bör att ett underkänt kontrollbesök (enligt Livsmedelsverkets checklista) normalt inte innebär att livsmedlen är osäkra att förtära. Vid allvarliga hygienbrister beslutar förvaltningen om att hela eller delar av verksamheten måste upphöra till dess att bristerna åtgärdats. Under året har 13 beslut om tillfälligt återkallande fattats. Därutöver har fattats beslut om 60 förelägganden och 10 åtalansmälningar.

Indikatorer inom Livsmedelskontrollen

	Årsmål	Utfall Tert 2
Andelen underkända kontrollbesök ska vara under 25 %	< 25%	22 %
Antal mottagna telefonsamtal i servicetelefonen.	6 000 st	3 000 st
Antal mottagna och besvarade e-post i servicebrevlådan.	700 st	500 st
Antal inspekterade objekt	4 500 st	3 281 st
Antal inspektioner	6 000 st	3 900 st

NÄMNDMÅL:

Utföra tillsyn motsvarande avgiften.

 Uppfylls helt

Tillsyn enligt miljöbalken

Planerat antal timmar kommer i stort sett att utföras, dvs. ett prognostiserat timantal på 66 677 timmar att jämföra med budgeterat timantal på 67 806 timmar. Inom tillsynen enligt miljöbalken kommer därmed ca 1 130 färre timmar att utföras än vad som planerades i VP. Det motsvarar knappt 2 % av planerat antal. Inom några branscher är således det totala antalet timmar lägre än planerat - detta gäller främst livsmedelsbranschen och oljehamnen. Nedlagt antal timmar motsvarar dock även här den debiterade tiden och tillsynsbesök-/möten med företagen prioriteras på bekostnad av branschövergripande policyarbete o dyl. All tillsyn är alltså inte debiteringsbar och det går därför inte att rakt av jämföra antalet prognostiserade timmar med budgeterade och prognostiserade intäkter. I vissa fall är det positivt att planerat antal timmar inte använts, t.ex. tid som avsatts för ev. kemikalieolyckor eller att viss tillsyn inte

utförts då det inte varit aktuellt, t.ex. för eldning eller skadedjur. Uppföljningen av tillsynsplanen framgår av bilaga 2.

Kap 7 Miljöbalken, Skyddande områden

VP 1 500 timmar, prognos 1 500 timmar. Tillsynsplanen bedöms kunna genomföras helt på helårsbasis.

Kap 9 Miljöbalken, miljöfarlig verksamhet

VP 22 522 timmar, prognos 21 606 timmar. Prognosen är att tillsynsplanen i huvudsak kommer att genomföras på helårsbasis, differensen på ca 900 timmar har främst uppstått inom branscherna Vägtrafik, Verkstäder, Grafiker, Livsmedelsindustri, Oljehamnen, Experthjälp vid kemiska olyckor och Eldning. Trots differensen bedöms att branscherna får tillsyn i nivå med avgifterna. Detta beror på att vissa branscher debiteras per timme vilket medför att ej utförd tillsyn inte heller debiteras. En annan viktig förklaring är att viss tillsyn inte debiteras. Inom flera branscher har den debiteringsbara tillsynen prioriterats medan ej debiteringsbar tillsyn nedprioriterats, t.ex. branschövergripande policyarbete. Avvikelsen vad gäller antal utförda tillsynstimmar beror till stor del på vakanser och introduktion av nya medarbetare. Nedan redovisas några resultat från tillsynsarbetet:

- Tillsynen inom branschen Flyg har främst rört bullerfrågor som kommer att tas upp i Miljööverdomstolen vilket sannolikt kommer att förtydliga villkoren. Dialog finns med Luftfartsverket om metoder att minska bullret och mätningar kommer att genomföras.
- Vägtrafiktillsynen har främst omfattat handläggning av pågående klagomålsärenden, bl.a. beträffande luftkvaliteten på Hornsgatan. Efter brister i Trafikkontorets egenkontroll av dagvattenanläggningar har Trafikkontoret nu meddelat att kontoret ska ta fram ett kontrollprogram för dessa med tillhörande anläggningsförteckning och skötselanvisningar. Ett kontrollprogram för dagvattenhantering från E-18 har skrivits fram som nämndärende. Ärendet har överklagats av Vägverket.
- Byggande av trafikinfrastruktur har fått förstärkta resurser pga. det stora antal byggprojekt som pågår eller som planeras. Vid byggandet av Citybanan och N. Länken har inspektioner och kontakter med verksamheterna genomförts fortlöpande. Egenkontrollen bedöms i stort som tillfredställande. Förvaltningen deltar även i de tidiga samråden med Vägverket angående byggande av Förbifart Stockholm.
- Bensinstationer: det tidigare arbetet att tillsammans med Stockholm Vatten ta fram gemensamma riktlinjer för biltvättarna har lagts ned och istället tas interna bedömningsgrunder fram.

- Tillsynen över transportintensiva verksamheter har rapporterats till augustinämnden. Av tretton besökta företag behövde ett uppmanas vidta förbättrande åtgärder. Det goda utfallet kan förklaras av att det främst är större företag som besökts. Under hösten fortsätter tillsynen över mindre företag.
- Vid tillsyn över fastighetsägarens egenkontroll med avseende på energianvändningen hade 75 % av fastighetsägarna som omfattas av tillsynen, genomfört någon form av energibesparingsåtgärd de senaste 10 åren, endast 5 % hade dock genomfört mer långtgående åtgärder. Vid inspektioner har oljeuppvärmningen i stor utsträckning visast sig bristfällig då 80 % av inspektionerna lett till uppmaning att vidta rättelse.
- För de större energiproduktionsanläggningarna har förvaltningen deltagit i periodiska besiktningar. Fortums egenkontroll bedöms vara fortsatt god. Vid en av besiktningarna konstaterade den externa besiktningsmannen att nämndens föreläggande i samband med IPPC-prövning om att upprätta energieffektiviseringsplaner med redovisning av plan och åtgärder till tillsynsmyndigheten hade initierat interna energibesparingsåtgärder. Anmälningssärenden för produktionsanläggningar och tanknings/blandningsstationer för biogas handläggs.
- Inom tillsynen av motorbanor har Anmälan för fortsatt träningsverksamhet för Järva MCK besvarats och en motorbana har inspekterats.
- Inom området värmepumpar hade per slutet av juli 664 ansökningar om värmepumptillstånd inkommit, vilket är fler än budgeterat. E-tjänsten för värmepumptillstånd är under utveckling. Hittills har samtliga ca 14 000 borrhål digitaliserats vilket underlättar handläggningen. Som ett första steg i projektet kan nu allmänheten söka fram befintliga värmepumptillstånd via fastighetsbeteckning eller gatuadress. Projektet inriktas nu mot att utveckla ett elektroniskt ansökningsförfarande. Projektets årstidsbudget för medarbetarna på Hälso- och skydd har redan överskridits men projektarbetet prioriteras framför handläggning vilket gör att handläggningstiden överskridit punktlighetsmålet periodvis under första delen av året.

Kap 9 Miljöbalken, hälso- och skydd

VP 29 802 timmar, prognos 30 091 timmar. Differensen 289 timmar mellan VP och prognos förklaras till största delen av att för Strandbad har i prognosen tillkommit 350 timmar för provtagning vid bad, som förbisetts när planen togs fram. Provtagningen är avgiftsbelagd enligt särskild taxa. Inom området Skadedjur förväntas 20 timmar av planerade 81 timmar att utföras, dvs. 61 färre timmar. Orsaken är färre

ärenden inkommit än planerat. Intäkten grundas på timdebitering.

Här kommenteras några resultat från tillsynen:

- Inom Förskola/skola har per slutet av juli 63 inspektioner genomförts inom ramen för den riktade tillsynen. Årsmålet 200 nya besök kommer inte att uppnås vilket delvis är en följd av underbemanning. Resurserna har omfördelats på nyanmälningar och uppföljning av redan pågående ärenden från tidigare års besök. Pågående ärenden är 164 st varav 132 st från tidigare år. Vid slutet av juli hade 36 anmälningar inkommit.
- Inom tillsynen av fastigheter har 125 inspektioner genomförts per den 31 juli. Inplanerat till hösten är 148 fastighetsägare + 14 områdeskontor hos de stora fastighetsbolagen. Ett områdeskontor motsvarar i tid och intäkt ca två fastighetsägare eftersom fler inspektioner görs. Totalt beräknas 301 inspektioner kunna utföras jämfört med målet 315 inspektioner. Antal debiterbara timmar per fastighetsägare har visat sig bli något färre än planerat. Totalt beräknas den riktade tillsynen hamna ca 400 tkr under budget.
- Inom tillsynen av bassängbad har 5 anmälningar inkommit per slutet av juli.
- Inom området hygienlokaler hade vid slutet av juli inkommit 17 anmälningar. Det riktade tillsynsprojektet planeras starta i augusti.
- Inom området plaskdammar har provtagning av vattenkvaliteten utförts på 13 plaskdammar tom 7 augusti. Tre fler än planerat p.g.a. av dåliga provresultat tidigare under säsongen.
- Vid tillsynen av övriga lokaler kommer 20 tillsynsbesök på äldreboenden att utföras under hösten med start i augusti.
- Till Callcenter/Direktservice finns 136 pågående olägenhetsärenden per 7 augusti. Drygt 1000 e-post har inkommit och besvarats under perioden. Därmed har redan nu förra årets totala e-postmängd överstigit. Till callcenter hade t.o.m. slutet av juni 6 381 samtal inkommit varav 3 118 vidarebefordrats till direktservice.
- Det finns totalt ca. 12 500 flerbostadsfastigheter i Stockholm. Radontillsynen har under de gångna åren hittills riktats till ca. 5 000 av dessa. Som resultat av tillsynsinsatserna har under 2009 per slutet av juli, 22 fastighetsägare rapporterat att de åtgärdat förhöjda radonhalter. Under samma period har 102 fastighetsägare genomfört radonmätningar i sitt fastighetsbestånd och handläggning har skett i 862 ärenden (ett ärende = en fastighetsägare).
- Inom området strandbad hade per slutet av juli 166 vattenprovtagningar genomförts varav 20 med anmärkning och 3 otjänliga. Proverna indikerar att problemen vid Sättrastrandsbadet fortsätter. Förvaltningen kommer att bedriva tillsyn på potentiella utsläppskällor inom ramen för arbetsområdet enskilda avlopp. Samtliga verksamhetsutövare med strandbad inom staden köper tjänsten provtagning enligt Miljöförvaltningens offert. Fyra nya strandbad (Örnberget, Ormberget,

Skrubba och Fredhällsbadet) har tillkommit under säsongen och det totala antalet badplatser som vi utför provtagning på är nu uppe i 28 st.

- Djurtillstånd: En ansökan om ormtillstånd och tre om att hålla fjäderfä har inkommit och beviljats inom punktlighetsmålet. Dessutom har information gått ut till ägarna i åtta fall där förvaltningen fått information om salmonellasmittade katter.

Kap 10 Miljöbalken, förorenade områden

VP 4 981 timmar, prognos 4 707 timmar. Helårsprognosen för tillsynen följer i stort sett plan med undantag för tillsynsområdet PCB i fogmassor som understiger plan med 274 timmar beroende på att tidsåtgången kunnat hållas nere till följd av ändrat arbetssätt. Avvikelsen i timmar kommer därmed inte att påverka intäkterna. Nedan kommenteras några resultat från tillsynen:

- Inom tillsynen som avser kvicksilver, dvs, tandvård, krematorier, sjukhus och neonrörstillverkare åtgår en stor del av tillsynstiden till administration eftersom här finns en stort antal företag och hantering av ägarbyten, avgiftsbeslut mm tar tid från den reguljära tillsynen.
- Inom tillsynen avseende PCB har administrativa förenklingar genomförts som sparar tid. Hur mycket tid som slutligen kommer att åtgå bestäms av antalet inkomna saneringsanmälningar.
- Tillsynen av förorenad mark har ett relativt lågt antal nya ärenden vilket har samband med konjunkturen som påverkar byggandet. Mer tid ägnas åt befintliga projekt. Tillsynens roll går mer mot att bli planerande och rådgivande från den tidigare strikta kontrollen av lagefterlevnaden som också är tydligt taxereglerad. Detta gör att miljö- och hälsoaspekter kan invägas tidigt i projekt. Större exploateringsprojekt som Annedal och Norra Djurgårdsstaden pågår som planerat. Mycket tid har ägnats åt formellt avslut av många äldre projekt som i praktiken redan tidigare avslutats.

Kap 14 Miljöbalken, kemiska produkter

VP 6 125 timmar, prognos 6 125 timmar.

Här kommenteras några resultat från tillsynen:

- Mjukgörare i screentryckfärger: Tillsynen är utförd, återstår rapportskrivning.
- Området Tillsyns, - klassificerings- och märkningsbestämmelser är ett samarbetsprojekt med Kemikaliinspektionen – uppstart i september.
- Kemikalier i textilier är ett informationsprojekt som sker i samverkan med Göteborg och Malmö. Underlag finns klart för utskick.

- Inom kosmetiska- och hygieniska produkter har per slutet av juli 22 inspektioner genomförts varav 13 återbesök. Miljöförvaltningen har hittat förbjudna ämnen i 6 butiker, varav 2 fall vid återbesök.
- Inom tillsynsområdet köldmedier pågår registrering av 2008 års köldmedierapporter (som inlämnas till förvaltningen senast 31 mars 2009). Av de ca 1800 inkomna rapporterna har 39 inlämnats elektroniskt varav 30 godkänts. Dessutom har ett försök gjorts att lämna in ytterligare 78 rapporter från Sisab, men detta har inte lyckats på grund av att Sisab inte lyckats få åtkomst till e-tjänsten vilket troligen beror på datafel hos dem. Den låga andelen elektroniskt inlämnade rapporter beror på att e-tjänsten och ECOS inte är anpassade till den nya lagstiftningen. Ett arbete med att uppdatera e-tjänsten pågår och beräknas bli klart till slutet av 2009.
- Inom tillsynen av cisterner hade per slutet av juli 15 kontrollrapporter inkommit och 120 st påminnelser om att inkomma med kontrollrapport skickats (34 st har ej svarat). 6 beslut om MSA. 112 rapporter om ur bruk. Årsmålet på 60 st rapporter anses ej kunna uppfyllas pga regeländring i föreskrift från den 1 juni 2009. Om inga fler rapporter inkommer innebär det att området kommer att ge 80 tkr mindre intäkter än budgeterat.

Kap 15 Miljöbalken, avfall

VP 2 876 timmar, prognos 2 648 timmar. Den något lägre prognosen, dvs. 228 färre timmar än plan förklaras främst av att ca 200 timmar färre än planerat kommer att utföras inom tillsynen av Kampanj bygg- och rivningsverksamhet till följd få relevanta rivningsprojekt. Denna tillsyn debiteras per timme vilket i princip innebär att intäkterna också minska i motsvarande mån. Något färre timmar än planerat planeras också för Hålla webbplatsen om farligt avfall uppdaterad pga. låg intern efterfrågan inom Miljöförvaltningen.

Nedan kommenteras några resultat från tillsynen:

- Det länssamverkans projekt som planerats för tillsyn av elavfall. Endast få kommuner har anmält intresse för detta varför det är tveksamt om det kommer att genomföras.
- Vid slutet av juli hade 20 st. anmälningar av små komposter inkommit, 8 dispenser enl. lokala hälsoskyddsföreskrifterna behandlats. Inom den riktad tillsynen har 30 av planerade 60 inspektioner av torghandlare genomförts.

Lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

VP 56 timmar, prognos 80 timmar. Planerade timmar avser framförallt saneringsbevis för anlöpande fartyg. Per slutet av juli hade 7 saneringsintyg utfärdats.

Smittskyddslagen

VP 40 timmar, prognos 40 timmar. Inga inrapporterade legionellautbrott under perioden fram till 7 augusti.

Strålskyddslagen

VP 285 timmar, prognos 300 timmar.

Inkomna anmälningar beträffande nystartade solarier uppgick till 5 st per slutet av juli. Alla har inspekterats och kräver uppföljning pga. brister. I tillsynsprojektet har 9 inspektioner utförts och samtliga har fått anmärkningar och kräver uppföljning. Anmärkningarna avser främst brister i märkning, tex avsaknad av uppgift om vilka rör som får användas men även felaktig användning av rör förekommer. I vissa fall saknas Strålsäkerhetsmyndighetens informationsanslag med solråd. Anmärkningarna gäller såväl nyanmälningar som de objekt som ingår i projektet. Tillsynsprojektet fortsätter under hösten och målsättningen med 25 inspektioner kommer att uppnås.

Kontroll enligt livsmedelslagen

VP 31 261 timmar, prognos 31 755 timmar, dvs. ungefär 500 fler timmar förväntas utföras inom tillsynen än planerat. Dessa siffror omfattar även icke avgiftsbelagd tillsyn under nämndmålet Tillsyn för bättre miljö och hälsa, men tas upp här för att ge en totalbild av volym utförd tillsyn.

Om man ser till den avgiftsbelagda tillsynen som ingår under målet Utföra tillsyn motsvarande avgiften så uppgår VP till 28560 timmar och prognosen till 28420 timmar. Den avgiftsbelagda tillsynen kommer alltså att utföras med en mycket liten avvikelse på ca 100 timmar eller 0,4 %. Branschen förväntas tillföras ett något högre antal timmar än vad som motsvaras av avgifterna eftersom cirka 800 fler timmar än budget kommer att utföras inom Planerad årlig kontroll där det huvudsakligen finns fasta avgifter. Det område inom den avgiftsbelagda tillsynen där antal timmar understiger plan, dvs. registreringar av nya verksamheter, har ett avgiftsuttag som är knutet till utförd prestation. Bedömningen är att det finns en god måluppfyllelse inom livsmedelskontrollens verksamhet. Se kommentarerna från de olika tillsynsområdena nedan.

Planerad årlig kontroll: Det budgeterade årsmålet 22 558 timmar överskrids då prognosen är 23 350 timmar. Detta kan förklaras av en försiktigt lagd budget, förbättrade rutiner för tidsredovisning och förbättrat arbetssätt. Ökningen av timmar får inte genomslag i kontrollintäkterna eftersom huvuddelen av kontrollintäkterna består av fasta avgifter. En del av den prognostiserade ökade kontrolltiden kommer att användas för kontroll av objekt med få timmar som inte besökts föregående år eftersom sådana objekt inte får årliga kontroller. Prognosen i Tertiärrapport 1 på 26 200 har justerats ner pga. flera tillkommande föräldradledigheter. Vid utgången av juli månad hade 3 281 objekt kontrollerats vilket indikerar att årsmålet 4 500 kommer att uppnås.

Extra kontroll vid behov: Här prognostiseras 1020 timmar vilket i stort sett ligger i nivå med VP på 1000 timmar. Området är svårbudgeterat pga.

lagstiftningen fortfarande är ny och eftersom nivån på kontrollen beror på företagen skötsamhet.

Godkännandeprövning och kontrollbesök efter registrering enligt livsmedelslagen: VP:s budgeterade timantal på 2 000 timmar överskrids då prognosen ligger på 2 300 timmar. Orsaken är att de nya reglerna som innebär färre godkännandeprövningar och fler registreringar har blivit fördröjd. Tom juli hade 540 godkännanden utförts.

Registrering enligt livsmedelslagen: Budgeterade timantalet är 3000 och prognosen är 1750 timmar. Detta beror på att budgeten lades med förutsättningen att en regeländring skulle träda i kraft i början av året, som skulle medföra att en majoritet av verksamheterna inom detaljhandelsledet ska registreras istället för att godkännas. Denna regeländring har blivit fördröjd till slutet av 2009. Tom juli hade 745 registreringar utförts. Antal objekt som kvarstår att ompröva mot ny lagstiftning (både godkännanden och registreringar) är därmed drygt 130 st.

Nedan kommenteras prognosen för antal timmar för indikatorerna som redovisas under målet Tillsyn för bättre miljö och för att ge en helhetsbild av tillsynsinsatserna.

Utredning av misstänkta matförgiftningar: Prognosen per helår på 320 timmar understiger budget som är 500 timmar vilket är bra. Antalet mottagna misstänkta matförgiftningar var drygt 70 varav flertalet inte varit utbrott med fler än två personer. Under perioden har ett omfattande utbrott med 150 insjuknade personer utretts tillsammans med smittskyddsläkare. Hos sjuka personer isolerades Norovirus. Inget enskilt livsmedel kunde härledas som smittkälla.

Tre personer har i ett annat fall av misstänkt matförgiftning drabbats av cyklospora, sannolikt via sockerärtor importerade från Kenya. Cyklospora är en s.k. protozoo som kan ge upphov till tarminfektion med diarréer som främsta symtom. Parasiten har spridits genom olika livsmedel framför allt frukt och grönsaker. I USA har rapporterats utbrott från hallon, basilika och blandsallad importerat från olika länder. Både dricksvatten och badvattenassocierad smitta kan förekomma.

Det finns misstanke om koppling mellan utbrottet med cyklospora och ett större utspjutt utbrott av Shigella som drabbat 45 personer i fem län. Utredning pågår på nationell nivå.

Behandling och utredning av klagomål: Prognosen per helår på 275 timmar överstiger timantal enligt VP på 200 timmar. T.o.m. juli hade 359 klagomål inkommit varav drygt 150 gällde matförgiftningar. Ca 100 klagomål gällde brister i hantering, redlighet och hygien samt i viss mån skadedjur.

Telefonsamtal och e-post från allmänhet och företag: Prognosen per helår 2 740 timmar överskrider VP:s 2001 timmar. E-postförfrågningarna har ökat och var särskilt hög efter fakturautskicket i januari.

NÄMNDMÅL:

Via Miljöbarometern och annan miljökommunikation informera om stadens miljöarbete och miljöstillstånd.

◆ Uppfylls delvis

Aktiviteter som ingår i målet bedöms komma att utföras utom aktiviteterna "En interaktiv presentation om var farliga ämnen finns och hur vi som individer kan hjälpa till att minska deras miljöpåverkan" där en första struktur och upplägg fram för Informationsprojekt - Miljögifter i vardagen tas fram 2009. Den mer detaljerade utformningen dröjer antagligen till våren 2010. Den andra aktiviteten med avvikelse är "Ge ut nyhetsbrev för Vattenprogrammet" som inte hinns med som planerat före sommaren.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**I.4 Bostadsbyggnadstakten ska vara hög**

● Uppfylls helt

Nämnden bidrar till målet genom sin expertkompetens inom miljö- och hälsområdet. Berörda nämndmål bedöms komma att uppfyllas på årsbasis.

NÄMNDMÅL:

Mhn ska stödja SBN, Expl.N. och RHN med kompetens inom området hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en attraktiv, trygg och växande stad

● Uppfylls helt

Samtliga aktiviteter som ingår i målet förväntas utföras. Aktiviteter som ingår:

- Uppströms arbete (plan- och exploateringsarbetets tidiga skede).
- Bidra till Järvalyftet.
- Information om planrelaterade miljöfrågor i webbaserade Hjälpredan hålls uppdaterad.
- Bereda planremisser enligt fastställd rutin.
- Besvara bygglovsremisser.

NÄMNDMÅL:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden skall medverka i arbetet att utveckla två nya miljöprofilområden i enlighet med vad kommunfullmäktige fastställer.

● Uppfylls helt

Nämnden bidrar till målet genom sin expertkompetens inom miljö- och hälsoområdet. De nämndmål som omfattas bedöms komma att uppfyllas på

årsbasis. Ett ärende är på väg fram i kommunstyrelsen beträffande miljöprofilering av områdena Norra Djurgårdsstaden och Lövholmen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
2.3 Bostadsprojekt som □ miljöprofilerats. ● Uppfylls helt			2 st	2009

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Planera för hur Stockholm ska utvecklas som stad på vattnet med bad, kajliv, boende, transporter etc.	2008-01-01	2030-12-31	

NÄMNDMÅL:

Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen deltar i stadens risk- och sårbarhetsarbete. Förvaltningen kan vid miljörelaterade olyckor mm. få en särskild roll som expertorgan och ha en viktig informativ roll. I samband med den nu aktuella svininfluensan har Miljöförvaltningen däremot ingen särskild expertroll. Internkontrollarbetet har i olika avseenden stärkts under föregående år och kommer att ytterligare fokuseras. Detta aktualiseras bl.a. genom att Serviceförvaltningen övertar viss ekonomiadministration.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Tyngdpunkten på de nämndmål som ingår i detta mål ligger på personalsidan. Också frågor om kvalitet med inriktning på service har stor betydelse för nämnden. Målet bedöms komma att uppnås.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald**

● Uppfylls helt

Eftersom nämndens verksamhet till övervägande del utgörs av myndighetsutövning finns stora begränsningar i möjligheterna att knoppa av verksamhet och lägga ut verksamhet på entreprenad.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal genomförda ● avknoppningar (alla nämnder)	0 st	0 st	0 st	20 st	Tertial 2 2009

Kommentar: Under 2007 avknoppades miljödiplomeringen av företag inom enheten Miljöcentrum för företag. Utöver detta ser förvaltningen inga ytterligare möjligheter till avknoppning. Förvaltningens anställda har dock god information om möjligheterna till avknoppning, inte minst genom informationen på intranätet. Förvaltningens verksamhet utgörs till största delen av myndighetsutövning som inte kan avknoppas. Verksamheten i övrigt är mycket specialistinriktad och utgörs inte av enheter eller verksamheter som är lämpliga för avknoppning. Administrativ verksamhet inom förvaltningen kommer delvis att övertas av Serviceförvaltningen. Tjänster köps också in, både internt inom staden och från tjänsteföretag. Se utförlig kommentar ovan under indikatorn "Andel upphandlad verksamhet i konkurrens".

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare**

● Uppfylls helt

Arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare pågår som planerat.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Frisknärvaro (alla □ nämnder) ◆ Uppfylls delvis			38 %	tas fram 2009	2009

Kommentar: Förvaltningens korttidsfrånvaro har ökat och det är osäkert om målet för frisknärvaron kommer att nås.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Medarbetarindex (alla □ nämnder) ● Uppfylls helt			60	60	2009
--	--	--	----	----	------

Kommentar: Uppgifter till indikatorn hämtas från medarbetarenkäten som genomförs i september. Resultat finns i november/december och redovisas i årsredovisningen.

● Sjukfrånvaro (alla nämnder)	4,1 %	3,9 %	3,9 %	6,5 %	Halvår I 2009
----------------------------------	-------	-------	-------	-------	------------------

Kommentar: Sjukfrånvaron har ökat något men förvaltningen bedömer att årsmålet kommer att nås. Sjukfrånvaron och frånvaroorsaker följs noga. Arbetet med att minska långtidsfrånvaron har varit framgångsrikt och nu kommer fokus att sättas på korttidsfrånvaron.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Samtliga nämnder ska utarbeta rutiner så att ☑ ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas på första sjukskrivningsdagen.	2009-03-20	2009-12-31	
---	------------	------------	--

NÄMNDMÅL:

Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att målet nås. Personalomsättningen har minskat. Sjukfrånvaron har ökat något men ligger fortfarande på en låg nivå. Arbeta för att öka delaktigheten, utveckla ledarskapet och förbättra utvecklingsmöjligheten för medarbetarna pågår.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:**3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i samband med de senaste årens budgetneddragningar koncentrerat sig på frågor om effektivitet och översyn av kostnader och intäkter. Nämnden har ett fokus på frågor om effektivitet i vid bemärkelse och söker därvid också lösningar som bidrar till ökad kostnadseffektivitet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**3.1 Budgeten ska vara i balans**

● Uppfylls helt

Målet bedöms komma att uppnås då nämnden prognostiserar ett ekonomiskt årsutfall på samma nivå som nettobudgeten.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet efter □ tekniska justeringar (alla nämnder)			100 %	100 %	Tertial 2 2009
Nämndens budgetföljsamhet före ● tekniska justeringar (alla nämnder)	100 %		100 %	100 %	Tertial 2 2009

NÄMNDMÅL:**Fortsätta övergången till en ökad intäktsfinansieringsgrad.**

● Uppfylls helt

Aktiviteter som ingår i målet bedöms komma att utföras med undantag för "Översyn av taxan för tillsyn enligt miljöbalken. En översyn av taxan är inte aktuell. Övriga ingående aktiviteter är:

- Medverka till att tiden mellan ärendeavslut och timdebitering minskar.
- Följa upp att anteckningar och tid läggs in i Ecos direkt efter tillsynsinsats inkl. tillsyn som utförs inom fasta avgifter.
- Medverka i effektivisering av åläggandeprocessen.

Uppföljning av driftbudget**Prognos helår 2009**

I samband med tertialrapport 2 prognostiseras ett nettoresultat i om 60,4 mnkr. Prognosen föranleder inte justeringar brutto av kostnader och intäkter med undantag för omslutningsförändringarna om 3,0 mnkr avseende externt

finansierade projekt. Bruttokostnaderna för förvaltningen före omslutningsförändringarna uppgår till 164,3 mnkr och intäkterna till 103,9. En avvikelse avseende intäkter som är värd att notera gäller högre intäkter än budgeterat för värmepumpsansökningar om ca 1,0 mnkr. Samtidigt prognostiseras motsvarande lägre intäkter för timtillsyn inom miljöbalken (tillsyn av fastigheter och olägenhetsärenden).

Nedanstående tabell visar differensen mellan budget år 2009 och helårsprognos år 2009. Differensen består i stort sett av omslutningsförändringar inom externt finansierade projekt.

(Mkr)	Prognos 2009	Budget 2009	Diff Prognos/Budget	Utfall helår 2008
Intäkter				
Plan och Miljö	14,4	14,7	-0,4	13,9
Hälsoskydd	19,5	19,3	0,2	18,1
Livsmedelskontrollen	30,1	30,0	0,1	26,3
<i>Summa tillsynsintäkter</i>	<i>63,9</i>	<i>64,0</i>	<i>-0,1</i>	<i>58,3</i>
Miljöbilar	7,9	7,6	0,2	7,2
Miljömiljarden, Klimp	19,8	19,8	0,0	17,4
SLB-analys	6,8	6,8	0,0	6,2
Övriga intäkter	8,4	5,9	2,5	5,7
Summa intäkter	106,9	104,1	3,0	94,9
Kostnader				
Plan och Miljö	26,7	27,0	0,3	25,1
Hälsoskydd	23,0	23,0	0,0	21,5
Livsmedelskontrollen	30,7	30,6	-0,1	30,7
<i>Summa tillsynskostnader</i>	<i>80,4</i>	<i>80,6</i>	<i>0,2</i>	<i>77,3</i>
Miljöanalys*	8,8	8,8	0,0	11,7
SLB-analys	9,6	9,6	0,0	9,3
Förvaltningsledning	7,2	6,0	-1,2	4,3
Verksamhetsstöd	22,9	21,3	-1,6	20,6
Övriga gemensamma kostnader	3,6	3,6	0,0	4,2
Miljöbilar	15,0	14,8	-0,2	12,4
Miljömiljarden, Klimp	19,8	19,8	0,0	17,1
Summa kostnader	167,3	164,5	-3,0	157,0
Netto	-60,4	-60,4	0,0	-62,1

* Fg ingick kostnaderna för Luftvårdsförbundet vilka nu belastar förvaltningsledningen.

Delårsbokslut januari – augusti 2009

Förvaltningens nettoresultat uppgick för perioden januari - augusti år 2009 till -44,1 mnkr jämfört med budgeterade -40 mnkr. Avvikelsen beror på att budgeten är beräknad med en genomsnittlig intäkt varje månad. På en rad områden har arbete utförts men ännu inte fakturerats, t.ex. timtillsyn inom miljöbalken. Dessa intäkter kommer emellertid att inflyta senare och det finns

därför ingen anledning att anta att det per helår uppstår avvikelse.
Delårsboks slutet föranleder således ingen justering av prognosen.

Omslutningsförändringar

Nämnden begär omslutningsförändringar med sammanlagt 3,0 mnkr för ökade kostnader och intäkter för externt finansierade projekt avseende:

- Miljösamverkan i Stockholms län 1,1 mnkr
- e-tjänstprojekten 1,7 mnkr
- miljöbilar 0,2 mnkr

Analys av balansräkning

Enligt stadens anvisningar ska balansräkningen per 31-8-2009 kommenteras mot balansräkningen 31-12-2008.

- Inventarier ökade under perioden med 0,7 mnkr beroende på att i år är första året som miljöförvaltningen aktiverar vissa inköp, dvs. fördelar kostnader på flera år.
- Kundfordringarna var 0,9 mnkr lägre än vid årsskiftet beroende på att fakturering avseende timdebitering inom miljöbalken sker sent på året.
- Fordringar mot staten och EU var på samma nivå som vid årsskiftet.
- Övriga korta fordringar ökade med 5,1 mnkr beroende på att moms byggs upp under året och bokförs hos SLK först i december.
- Förutbetalda kostnader var 2,1 mnkr lägre än vid årsskiftet vilket förklaras av att hyra för tertial 1 2009 då bokförts som förutbetald kostnad. Nu är endast hyra för september bokförd som förutbetald kostnad.
- De upplupna intäkterna ökade med 8,1 mnkr beroende på reservering avseende intäkter för projekt inom Miljömiljarden.
- Leverantörsskulderna minskade med 6,1 mnkr vilket förklaras av ovan nämnda hyra samt att skulden till leverantörer generellt är lägre efter tertial 2 än vid ett årsskifte.
- Övriga kortfristiga skulder, vilka främst består av förskott av projektmedel inbetalda av EU, minskade med 1,1 mnkr beroende på lanspråktaga medel för EU-projekt.
- Förutbetalda intäkter, vilka består av inbetalningar inom fast årlig tillsyn och livsmedelskontrollen, ökade med 14,9 mnkr under perioden.

Inbetalningarna inkommer till miljöförvaltningen redan i mars men periodiseras, dvs intäktsförs, månadsvis.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

● Uppfylls helt

Tillsynen är Miljöförvaltningens kärnverksamhet. Dessutom prioriteras klimatarbetet. Effektivisering bedrivs på ett flertal olika områden. Bl.a. drivs ett antal projekt för utveckling av e-tjänster som i sig riktar sig till nämndens kärnverksamhet, dvs tillsynen. Pågående projekt är:

- Ansökan om värmepump; idag finns redan möjlighet att se befintliga anläggningar via nätet.
- Radon; information på nätet om utförda mätningar.
- Ansökan om godkännande eller anmälan om registrering av livsmedelsanläggning (anmälan kan göras idag) tillkommande funktionalitet är t.ex. att få sitt beslut direkt från e-tjänst och integration med Ecos för avslutning av ärenden. En effektivisering blir troligtvis automatiseringen av diarieföring vid registrering.
- Inrapportering av missförhållanden.
- E-tjänst som visar bullerinformation.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrationns andel av de totala □ kostnaderna (alla nämnder) ● Uppfylls helt			21 %	tas fram 2009	2009
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen □ (alla nämnder) ● Uppfylls helt			0 st	45 st	2009
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse		
Fokus på att göra myndighetskontakter och ● tillsynsverksamhet gentemot företag lättillgänglig, effektiv och serviceinriktad	2008-01-01	2010-12-31			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utveckla IT-verktyg och organisation för en förbättrad servicenivå i myndighetsutövning och tillsynsverksamhet gentemot stadens medborgare	2008-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:**Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer**

● Uppfylls helt

Det finns ett stort antal aktiviteter inom detta mål varav de flesta redan av har avklarats vid halvårsskiftet. Några anmärkningsvärda avvikelser förutses inte. I något fall har aktiviteten utgått dvs, aktivitet beträffande framtagande av en riskbaserad taxa. Exempel på några vitigare aktiviteter:

- Förberedelse av överföring av delar av ekonomiadministrationen till Serviceförvaltningen.
- Projektledning av införande av E-tjänster
- Köp av nya datorer och program som innebär standardisering och lägre driftkostnader.
- Utveckling av ärendehanteringssystemet Ecos.

Synpunkter och klagomål

Under perioden har tre serviceanmärkningar inkommit. De berör samtliga klagomål på handläggning av ärenden. Miljöförvaltningen har sedan flera år en utarbetad rutin för att ta emot klagomål på det egna arbetet. Rutinen innebär också att förvaltningen ska kunna ändra sitt arbetssätt om så är befogat. Ingen av serviceanmärkningarna har föranlett förändringar av arbetssätt. I ett fall hade rutiner ändrats redan tidigare vilket avhjälper problemet klagomålet grundades på.

Övrigt

Nämnden har i samband med VP 2009 tagit fram en aktivitetsplan för upphandling i konkurrens. Det finns ingen planering för upphandling av verksamheter eller avknoppning. Nämndens specialreglerade roll såsom tillsynsmyndighet dvs. att vara expertorgan och även svara för myndighetsutövningen påverkar i hög grad möjligheterna till konkurrensutsättning och avknoppning. Förvaltningens verksamhet är till ca. 80 procent lagreglerad. Såsom framgår ovan i tertialrapporten finns en relativt stor del av nämndens verksamhet som består av köpta tjänster och denna andel kommer att öka genom att Serviceförvaltningen övertar verksamheter. I den mån avknoppning har varit möjlig och önskvärd har tidigare också detta skett. En del av nämndens verksamhet som lagts utanför den egna förvaltningen är Call-centerfunktionen.